

FAMILIE- EN GEZINS-LEVEN

Een ander aspekt in de positie der Hongaarse vluchtelingen betreft gezins- en familie-leven. Niet alleen, dat het leven in een geheel vreemd land voor de Hongaarse gezinnen zware problemen van noodzakelijke inspanning meebrengt, ook de verhouding man-vrouw-kinderen heeft een plotse linge en zeer ingrijpende wijziging ondergaan, tenminste in heel veel gevallen.

Mevrouw wees hierbij op de zeer belangrijke omstandigheid het echtelijk leven in Hongarije een met het doorsnee-Nederlands gezin verschillend karakter vertoont. In Hongarije was 't onder het jarenlang communistisch regime bijna regel, dat man en vrouw ieder hun eigen leven leidden, ieder in een eigen baan op fabriek of kantoor werkten. Betreft het weinig leefden deze echtelieden bij elkaar, en het mag bijna verwonderlijk zijn, dat er uit deze echtverbintenissen nog kinderen voortkwamen.

Bovendien is het aangaan van een echtverbintenis in het communistische Hongarije, met zijn gemakkelijke mogelijkheden van echtscheiding, een vrij penvlakkige kwestie, waartoe men heel gemakkelijk kan komen en, weer even gemakkelijk kan afkomen. Heel anders dan in de meeste westerse landen.

In Nederland hebben deze Hongaarse echtparen zich noodgedwongen aanpassen aan de Nederlandse zeden van het gezinsleven: de man is kostwinner van het gezin en slechts in zeer bepaalde gevallen zal ook de vrouw in betrekking gaan. Gevolg van een en ander is, dat al jaren lang getrouwde echtelieden elkaar nu pas door het dagelijks samen zijn werkelijk leren kennen. Ook dit brengt ernstige spanningen mede, welke de Hongaarse vluchtelingen moeten doorstaan. Deze spanningen zullen zelfs in Nederland ontstaan, want ~~veel~~ ^{veel} van deze vluchtelingen, die naar op de vlucht of tijdens het transport naar ons land leerden kennen zijn al ~~niet~~ getrouwd of hebben het voornemen daartoe.

Moeilijkheden van meer materiele aard vormen de onoordeelkundige besteding van de inkomsten. De mensen weten deze eerste maanden met hun normale verdiensten in Nederland ~~geen~~ doelmatige raad.

Men dient echter, aldus mevrouw, hierbij in het oog te houden, dat deze mensen tot de verrassende ontdekking zijn gekomen, dat zij in dit land praktisch alles kunnen kopen, wat in Hongarije onbereikbaar was, of alleen in distributie, en dan nog slechts mondjesmaat of na lang in wacht-rijen staan, duur gekocht kon worden.

Men moet er begrip voor hebben, dat deze mensen na vele jaren geen gelegenheid te hebben gehad, nu aan het kopen sloegen, en dat dan dikwijls wel ondoordacht deden. Vooral de Hongaarse vrouwen bleken uiterst kooplustig !...

Maar, aldus mevrouw, zijn wij zelf daar geheel vrij van? veel onbruikbare dingen kopen wij bv. op vacantiereizen?

Een typisch staaltje noemde mevrouw, dat een oud vrouwtje dat nooit van haar leven gerookt had, in Nederland een dure aansteker kocht alleen om het genoegen van het bezit van zo'n blinkend apparaat.

Laten we begrijpend staan voor dit in onze ogen kinderlijk lijkend er maar-op-los-kopen en dit onverstandig besteden van het toch moeizaam diende geld. De Hongaarse gezinnen zullen in de naaste toekomst komen voor vrij grote uitgaven van aankoop van garderobe, meubilair en ander rechtstreekse levensbehoeften. Verstandige raad en bijstand, maar ook materiele steun, zullen dan hard nodig blijken.

AFWIJKENDE LEVENSGEWOONTEN

Het is begrijpelijk, dat de Hongaren, vooral de Hongaarse gezinnen, i

4.

hun nieuwe omgeving niet ineens de traditionele levensgewoonten van hun vaderland kunnen opgeven.

Het "Hollandse" eten bv. is heel anders dan het Hongaarse... De Hongaarse huisvrouw stelt er een eer in bv. zelf haar lekkernijen te bakken en heeft er tot nu toe nooit ^{aan}gedacht zoetigheden van een banketbakker te betrekken. Ze maakte haar gebak zelf, in een eigen oven. Zulke oven-ap-raten ontbreken uiteraard in de meeste Nederlandse huizen. Dat is een gemis, dat bv. voor Hongaarse huisvrouwen heel zwaar weegt, zó zelfs, dat het hier en daar tot dramatische spanningen leidde, welke de emmer van teleurstelling deed overlopen en ^{het} catastrophale besluit ~~soms~~ to gevolg had om naar het vaderland terug te gaan! Kleinigheden, maar die soms zeer ernstige gevolgen kan hebben.

De levensgewoonten van elke dag: begroeten van kennissen met spontane zoenerijen, tafelgewoonten (geen gebruik van mes en vork bij brood~~sa~~altij keuze van spijzen, o.i. overdadige gastvrijheid van bezoekers, de viering niet van verjaardagen (onbeleefd daaraan te worden herinnerd!) maar na feesten, het zijn allemaal op zich wel kleinigheden, maar allemaal same vormen ze toch een complex, waarvan de Hongaren voelen, dat we daarin ten overstaan van Nederland geïsoleerd en vreemd staan, en die hen ~~ook~~ beklemmen, dus wederom innerlijke spanningen veroorzaken.

Daar komt nog bij. Het heel andere inzicht, dat de Hongaren hebben om trent het gezinsinkomen: terwijl dit voor de Nederlandse sociale en fiscale wetgeving wel degelijk geldt, is het gezinsinkomen voor Hongaren een vreemd begrip. Verdienende kinderen in een Hongaars gezin behouden en besteden het door hen zelf verdiende geld en zelfs een verdienende vrouw besteedt haar eigen inkomen zelfstandig.

Sommige Nederlandse feesten als bv. de Sinterklaasviering zijn aan de Hongaren vreemd. De op zich begrijpelijke, vriendelijke bedoeling van de Nederlanders om de pas aangekomen Hongaren te verrassen met St. Nicolaas heeft ergens, waar mevrouw ^{het} meemaakte, een merkwaardige in zich bijna dramatische reactie bij de Hongaren gehad.

Na een St. Nicolaasbezoek, dat voor Hongaarse kinderen en hun ouders was georganiseerd, bleken de onwetendheid en argwaan der Hongaren hun ~~papant~~ te spelen. Na veel aarzeling informeerden de Hongaren, of dit al een speciale camouflage van de geheime Nederlandse politie was!... ~~dat~~ E dit alles alleen, omdat de goede Sint met de beste bedoelingen naar erv ringen, verlangens en wensen in de gezinnen had geïnformeerd, en ~~xx~~ in "wijsheid en alwetendheid" vermaningen had uitgedeeld, welke voor de Hongaren een beangstigend dringen in het familieleven betekende en analo-gieën aan de angstwekkende Hongaarse familiedossiers opwekte.

In deze zelfde sektor schikte mevrouw ^{de} onberedeneerde angst der Hongaren voor het zakelijk werkend politie-apparaat. Zij had g de resultaten van vertrouwen bereikt, zodra de politie - op haar verzo bij de noodzakelijke bemiddeling t.a.v. vestigings-vergunningen e.d. gemoe delijk te werk ging. Mevr. ^{adviseerde} dan ook om bezoeken aan politiebureaux steeds in gezelschap van tolken te doen afleggen.

EEN ANDER GELOOFSLEVEN

De Hongaarse vluchtelingen komen uit een land, dat - niettegenstaand een jarenlang communistisch regime - in diepste wezen toch nog overwe-gend katholiek is. Hun geloof beleven de Hongaarse katholieken echter het algemeen op een heel andere, en zeker minder-~~uiterlijke~~, wijze dan de westerse katholieken. Zij voelen zich minder gebonden aan de kerkelijke wetten van Rome, doch zijn in hun hart toch wel ~~gevoelig~~

Zij zullen heel gemakkelijk hun geloofs~~si~~voorschriften bv. van de